

RETNINGSLINJER FOR SKOLER/SFO OG BARNEHAGER I MELØY;

SAMARBEID MED FORELDRE SOM IKKE BOR SAMMEN.

I rammeplan for barnehager står det:

Barnehager skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Det er foreldrene som har ansvaret for barns oppdragelse. Dette prinsippet er nedfelt i barnekonvensjonen og barneloven. Barnehagen representerer et kompletterende miljø i forhold til hjemmet. Barnehagen må vise respekt for ulike familieformer.

I opplæringsloven står det:

Opplæringsloven § 1-1 første ledd slår fast at det skal være samarbeid mellom skole og hjem. Opplæringsloven § 13-3d omhandler også foreldresamarbeid. Paragraf 13-3d lyder:

Kommunen skal sørge for samarbeid med foreldre, høvesvis i grunnskolen og i vidaregåande opplæring. Organiseringa av foreldresamarbeidet skal ta omsyn til lokale tilhøve. Departementet gir nærmare forskrifter.

Foreldres ansvar

Foreldre har fortrinnsrett til å bestemme hva slags undervisning deres barn skal få. (FNs menneskerettighetserklæring, artikkel 26)

Dei som har foreldreansvaret, er skyldige til å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Dei skal syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad. (Barneloven § 30 - Innholdet i foreldreansvaret)

Foreldrene har primæransvaret for oppfostringen av sine barn. Det kan ikke overlates til skolen, men bør utøves også i samarbeidet mellom skole og hjem. For læringsmiljøet favner også foreldrene.

Det kan i enkelte tilfeller være vanskelig for de ansatte i skolene og barnehagene å vite hvordan de skal forholde seg til foreldre som ikke bor sammen. Seksjon undervisning har derfor utarbeidet disse retningslinjene for å sikre at skolene og barnehagene har kunnskap om innholdet i begrepene foreldreansvar, fast bopel og samværsavtale. Denne kunnskapen er en nødvendig betingelse for at skolene og barnehagene skal kunne oppfylle sin informasjons-, veilednings- og taushetsplikt i forhold til foreldre som ikke bor sammen.

Seksjon undervisning ber om at skolene og barnehagene i samarbeid med foreldrene fyller ut skjemaet *Foreldre som ikke bor sammen*. Det vil gi skolen og barnehagen en oversikt over hvilke avtaler foreldrene har.

Med hilsen

Elfrid Boine, leder seksjon undervisning.

FORELDREANSVAR: HVA ER FORELDREANSVAR?

Foreldreansvar er den rett og plikt foreldrene har til å bestemme for barnet i personlige forhold.

Personlige forhold vil si saker som for eksempel:

- Oppdragelse av barnet
- Hvor barnet skal bo
- Navnespørsmål
- Innmelding og utmelding av trossamfunn – foreninger
- Pass
- Medisinske inngrep
- Valg av type skole/barnehage (dersom det er spesielle livssynsskoler/barnehager).

FELLES FORELDREANSVAR:

Foreldre som er gift/samboere når barnet blir født har automatisk felles foreldreansvar. Når de flytter fra hverandre vil begge fortsatt ha foreldreansvaret dersom de ikke avtaler at mor eller far skal ha foreldreansvaret alene. En slik avtale må være sendt til folkeregisteret for å være gyldig. Hvis de ikke blir enige om dette, kan de be domstolen om å avgjøre spørsmålet.

Fra 1.1.2006 fikk samboende foreldre automatisk felles foreldreansvar. Lovendringene gjelder for barn som ble født etter 1.januar 2006.

Foreldre som ikke bor sammen når barnet blir født kan avtale at de skal ha felles foreldreansvar og sende melding om dette til folkeregisteret. Dette gjelder også foreldre som på grunn av tidligere regelverk ikke har felles foreldreansvar.

Mer informasjon om dette kan en finne på www.bld.dep.no.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN/SKOLEN/SFO NÅR FORELDRE HAR FELLES FORELDREANSVAR:

- Begge foreldrene har samme rett til å delta på foreldremøter
- Begge foreldrene er valgbare til samarbeidsutvalg og lignende
- Begge foreldrene skal inviteres til arrangementer og tilstelninger
- Begge foreldrene har rett til samme opplysninger fra barnehagen/skolen
- Begge foreldrene har rett til opplysninger om barnet og barnets forhold i barnehagen/skolen, men ikke opplysninger om den andre forelderen eller barnets hjemmesituasjon.
- Samtykke fra begge foreldrene ved henvisning til PPT

FORELDREANSVAR ALENE:

Det er kun i sjeldne tilfeller at den ene forelder har foreldreansvar alene. Det kan f.eks. være at foreldrene ikke var gift eller samboende når barnet ble født (og foreldrene ikke inngikk en avtale om felles foreldreansvar).

Den ene parten kan også ha foreldreansvaret alene etter en skilsmisse dersom foreldrene har gjort en avtale om det. I enkelte tilfeller foreligger det en rettslig avgjørelse på at bare den ene forelder skal ha foreldreansvar.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN/SKOLEN/SFO NÅR BARE DEN ENE FORELDEREN HAR FORELDREANSVAR:

- Den som har foreldreansvar alene skal gi den andre opplysninger om barnet når vedkommende ber om det
- Den som ikke har foreldreansvaret har rett til opplysninger om barnet og barnets forhold i barnehagen/skolen, men ikke opplysninger om den andre forelder eller barnets hjemmesituasjon. Bestemmelsen gjelder også om vedkommende ikke har samværsrett.
- Barnehagen/skolen/SFO kan nekte å gi opplysninger dersom det *kan være til skade for barnet*. Uttrykket dekker ikke bare de situasjoner der opplysningene kan tenkes brukt direkte mot barnet. Det dekker også situasjoner der opplysningene kan tenkes brukt mot den som har foreldreansvar, der dette i neste omgang kan virke til skade for barnets situasjon. En slik nektelse kan påklages til fylkesmannen. En nektelse bør begrunnes skriftlig på grunn av klageadgangen.
- Den som ikke har foreldreansvar kan delta på foreldremøter dersom den andre forelder gir sitt samtykke til det.
- I helt spesielle tilfeller kan fylkesmannen bestemme at den som ikke har foreldreansvar skal miste retten til opplysninger om barnet. Dette kan skje hvis opplysningsretten er misbrukt, eller hvis foreldrene har meget store konflikter.

NY SAMBOER/EKTEFELLE:

Ny samboer/ektefelle til den som har del i foreldreansvaret har ikke krav på å delta i *felles* foreldresamtale/møter når den andre som har del i foreldreansvaret ikke godtar dette. Dette betyr at dersom to foreldre med felles foreldreansvar begge ønsker å delta på det samme foreldremøtet, må det legges til grunn at hver av dem kan motsette seg at det også møter en tredjeperson.

Ny samboer/ektefelle ev andre kan delta i foreldresamtale/møte dersom det bare er den ene forelder som skal ha samtale og vedkommende gir samtykke til at ny samboer/ektefelle kan delta på møtet.

FOSTERFORELDRE:

Hvis barnevernet har plassert barnet hos fosterforeldre er det disse som utøver den daglige omsorgen i foreldrenes sted.

Dette vil si at barnehagen/skolen må anses å ha en melde – og opplysningsplikt til fosterforeldrene. Det er bare opplysninger om barnet som skal gis.

De biologiske foreldrene som sitter igjen med ”rest-foreldreansvaret” må anses å ha rett til opplysninger fra barnehagen/skolen når de ber om det. Men her gjelder de samme begrensningene som nevnt ovenfor med hensyn til om opplysningene kan være ”til skade for barnet”.

Foreldre som er fratatt foreldreansvar i medhold til bvtj.1 § 4-20 kan ikke kreve opplysninger.

DEN BARNET BOR FAST HOS:

RETTIGHETER TIL DEN BARNET BOR FAST HOS:

Den av foreldrene som barnet bor fast hos har alltid foreldreansvar og har:

- Bestemmelsesrett i spørsmål som gjelder den direkte daglige omsorgen for barnet, som klær, sengetid, innetid og lignende.
- Bestemmelser om barnet skal gå i barnehage
- Kan flytte med barnet til et annet sted i landet.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN/SKOLEN/SFO:

- Barnehagen/skolen/SFO forholder seg til den som barnet bor fast hos i forhold til avgjørelser i hverdagen som f. eks niste, utstyr, turer.
- Det er den som barnet bor fast hos som kan bestemme hvem som kan hente og bringe barnet i barnehagen/skolen/SFO.
- Dersom hentetiden er innenfor samværstiden kan samværsberettigede hente – ev kan vedkommende bestemme at ny samboer, bestemor etc kan hente.
- Dersom det foreligger en dom eller vedtak fra fylkesmannen som sier at samværsberettigede skal hente barnet i barnehagen/skolen til fastsatte tider, må barnehagen/skolen likevel utlevere barnet som om den barnet bor fast hos gir en annen beskjed. Dette forutsetter at dommen eller vedtaket dokumenteres overfor barnehagen/skolen.
- Barnehagen/skolen/SFO kan ikke pålegges å oppfylle ev samværsavtale når avtale om samvær ikke er innenfor hentetid. Det er foreldrene som er forpliktet til å oppfylle avtalen. Samværsberettigede kan ikke få utøve samvær i barnehagen/skolen/SFO dersom dette ikke er avtalt med barnehagen/skolen/SFO og den andre foreldereren.

DELT FAST BOSTED:

Dette vil si at barnet bor like mye hos begge foreldrene.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN/SKOLEN/SFO:

- Ved delt fast bosted må barnehagen/skolen forholde seg til begge foreldrene når det gjelder henting/bringing, praktiske avtaler i forhold til klær, utstyr, turer, samtaler og lignende.

SAMVÆRSRETT:

HVA ER SAMVÆRSRETT:

Barneloven gir *barn* rett til samvær med begge foreldrene, også når foreldrene ikke bor sammen.

Foreldrene kan fritt avtale hva slags samværsordning de ønsker å ha. Utgangspunktet er at samværet skal skje ut fra hva som vil være best for barnet. Begge foreldrene har ansvar for at samværsretten blir oppfylt.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN/SKOLEN/SFO:

- Det er foreldrene som har ansvar for at samværsretten blir oppfylt – herunder organiserer samværsretten.
- Samværsretten kan ha konsekvenser for barnehagen/skolen dersom det er avtalt at den som har samvær skal hente barnet i barnehagen/skolen. I slike tilfeller bør barnehagen/skolen ha skriftlig dokumentasjon fra foreldrene (se skjema)

HENVENDELSER FRA ADVOKATER:

Erfaringene er at mange advokater henvender seg pr. telefon til barnehagen/skolen for å få opplysninger i forbindelse med barnefordelingssaker. Det er viktig at barnehagen/skolen gir dem beskjed om at de må sende en skriftlig henvendelse. Det bør ikke gis opplysninger pr. telefon – heller ikke til advokat.

Dersom ansatte i barnehagen/skolen blir stevnet som vitne i en barnefordelingssak, er de ikke pliktige til å gi vurderinger – men kun fakta.

KILDER:

Barneloven
www.bld.dep.no
Barneombudet
www.kd.dep.no

VEDLEGG:

Skjemaet: FORELDRE SOM IKKE BOR SAMMEN

FORELDRE SOM IKKE BOR SAMMEN.

Barnehagen/skolen er gjort kjent med at foreldrene tilikke bor sammen. I den forbindelse har barnehagen/skolen behov for en del tilleggsopplysninger for å kunne følge opp sitt ansvar overfor begge foreldrene.

Barnehagen/skolen ber med dette om å få tilbakemelding om foreldreansvar, fast bosted og samværsavtaler som har betydning for barnehagen/skolen.

A. FORELDREANSVAR:

.....har felles foreldreansvar med.....

.....har foreldreansvar alene.

B. FAST BOSTED (daglig omsorg):

Barnet har fast bosted hos:.....

Barnet har delt fast bosted hos:..... og
.....

C. SAMVÆRSAVTALE:

Har dere fastsatt samværsavtale som medfører at forelder med samværsrett skal hente/bringe barnet i barnehagen/skolen/SFO?

Sett kryss: JA NEI

D. EVENTUELLE ANDRE OPPLYSNINGER SOM ER VIKTIG FOR BARNEHAGEN/SKOLEN:

.....
.....
.....
.....
.....

Dato:

Underskrift:

Underskrift:

.....

.....

.....

Forelder

Forelder